

regio- novosti

broj 11, ožujak 2018.

SADRŽAJ

AKTUALNA TEMA

Intervju s Tajanom Huzak
(MRRFEU), Uprava za otoke

REGIO-ANALIZA

Bruto domaći proizvod po stanovniku
Kako pratiti otočni razvoj

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

Hrvatski otoci – predmet posebne
razvojne politike

REGIO-POJMOVNIK

Otočni pojmovnik

OBAVIJESTI

Događanja / Obrazovanje /
Edukativne aktivnosti
drugih institucija

REGIO-PUBLIKACIJE

Geography of small islands:
Outposts of globalization
Lessons from the political economy
of small islands: The resourcefulness
of jurisdiction
Book of papers – Imagining the
Mediterranean: Challenges and
perspectives

Čuvajmo okoliš – razmislite prije ispisa ove publikacije!

Intervju s Tajanom Huzak (MRRFEU), Uprava za otoke

Ova godina obilježena je događanjima vezanim uz otočni razvoj Republike Hrvatske. Otoci Hrvatske prepoznati su kao važni čimbenici regionalnog razvoja. Stoga u ovom broju *Regio-novosti* donosimo intervju s Tajanom Huzak, pomoćnicom ministrice u Upravi za otoke Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (MRRFEU).

Možete li komentirati dosadašnju provedbu Zakona o otocima? Kako biste ocijenili uspješnost provedbe Zakona? Što smo naučili?

Zakon o otocima¹ prvi je hrvatski zakon² koji uređuje upravljanje otocima u skladu s Nacionalnim programom razvitka otoka³. Temelji se na članku 52. Ustava Republike Hrvatske prema kojem, između ostalog, otoci uživaju osobitu zaštitu države.

Svjesni činjenice ogromnog potencijala hrvatskih otokā u raznim sferama, potrebe njihovog daljnjeg razvoja kao i novonastalih trendova u Europskoj uniji koja je također prepoznala značaj otočnih prostora za ukupni razvoj svojih država članica, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU pristupilo je analizi učinaka provedbe postojećeg Zakona o otocima.

Odredbama postojećeg Zakona propisan je složeni institucionalni okvir u kojem nadležnost pojedinih tijela nije jasno razgraničena. Postupak donošenja odluka, primjerice onih koji se odnose na usvajanje programa održivog razvitka otoka ili državnih programa razvitka otoka te brojnost tijela koja

tijekom tog postupka daju mišljenja i suglasnosti otežava njegovu učinkovitu provedbu ili je čak onemogućuje. Zakon ne sadrži odredbe koje omogućuju djelotvornu koordinaciju različitih tijela, kako u dijelu koji se odnosi na postupak donošenja odluka tako i u dijelu koji se odnosi na njihovu provedbu ili nadzor provedbe.

U tijeku je izrada Prijedloga novog Zakona o otocima? Što se Zakonom želi postići?

Ministarstvo je pristupilo izradi novog Zakona o otocima s namjerom jačanja i uvođenja novih i suvremenih mehanizama i rješenja za poticanje politike otočnog razvoja u skladu s općim ciljevima razvojne i gospodarske politike Republike Hrvatske i smjernicama odnosno odgovarajućim politikama na razini Europske unije. Navedeno podrazumijeva usklađivanje, modernizaciju i veću koherentnost politike otočnog razvoja s ostalim nacionalnim politikama i zakonodavnim okvirom, kako Republike Hrvatske tako i Europske unije, ali i veće i jače uključivanje svih dionika te politike, naročito onih na lokalnoj razini prilikom donošenja i predlaganja mjera poticanja razvoja otoka.

Donošenjem novog Zakona o otocima dodatno će se urediti način upravljanja održivim razvojem otokā Republike Hrvatske u Jadranskom moru, propisati donošenje dokumenata politike otočnog razvoja i tijela nadležnih za upravljanje otočnim razvojem, razvrstavanje otokā u skupine i ocjenjivanje razvijenosti otokā i jedinica lokalne samouprave na otocima te provedbu, praćenje i izvještavanje

¹ *Narodne novine*, br. 34/99, 149/99, 32/02 i 33/06.

² Zakon o otocima usvojen je 9. travnja 1999. godine.

³ Sabor Republike Hrvatske prihvatio je Nacionalni program razvitka otoka 28. veljače 1997.

o provedbi politike otočnog razvoja u svrhu učinkovitog korištenja nacionalnih sredstava i sredstava fondova Europske unije.

Koje su najvažnije promjene koje će Prijedlog Zakona donijeti? Koje su prilike i izazovi daljnjeg razvoja hrvatskih otoka?

Ključni prijedlozi novog Zakona o otocima su:

- Usmjeravanje Zakona prema odrednicama Rezolucije Europskog parlamenta o posebnoj situaciji otokā te odredbama Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije
- Prijedlog novog modela razvrstavanja otoka
- Novi pristup razvijenosti/nerazvijenosti otoka
- Novi pristup strateškom planiranju razvoja otoka
- Održivi razvoj otoka po konceptu „pametnih otoka”
- Unaprjeđenje i poboljšanje postojećih mjera održivog razvoja otoka
- Proširivanje uporabne funkcije otočne iskaznice koju koriste otočani
- Poticanje projekata civilnog društva na otocima i poticanje zadrugarstva
- Definiranje programa Hrvatski otočni proizvod
- Jačanje uloge regionalnih koordinatora i imenovanje otočnih koordinatora.

Hrvatski otoci kao prostor od izrazitog potencijala za razvoj ukupnog gospodarstva, a time i doprinosa

ukupnom razvoju Republike Hrvatske, generiraju određene prilike, a ujedno i izazove (tablica 1).

I prilike i izazovi predstavljaju značajne potencijale čijim će se rješavanjem svakako omogućiti ostvarenje osnovnog cilja nacionalne politike prema otocima – zadržavanje postojećeg stanovništva na hrvatskim otocima. Tako će se doprinijeti i poboljšanju demografske slike i povećanju broja stanovnika uz poboljšane uvjete i kvalitetu života.

Koje su mogućnosti financiranja projekata putem EU fondova otvorene potencijalnim otočnim prijaviteljima?

Novi izazov i prilika za integrirani i održivi razvoj hrvatskih otoka su i fondovi EU kao mogući izvori financiranja projekata za unaprjeđenje gospodarstva, društvenih djelatnosti, kulture, okoliša i prometa te općih uvjeta u kojima otočani žive. Sredstva iz fondova EU ne zamjenjuju nacionalna sredstva, već osiguravaju dodatno financiranje pa tako omogućuju dodatne razvojne učinke. Primjerice, uz nacionalna sredstva namijenjena obnovi infrastrukture na području otočnog grada/općine, sredstvima iz fondova EU omogućuje se i realizacija usporednih inicijativa u svezi s unaprjeđenjem urbane mobilnosti i uređenjem okoliša.

Tablica 1. Prilike i izazovi razvoja hrvatskih otoka

PRILIKE	IZAZOVI
Donošenje novog Zakona o otocima	Ograničena dostupnost resursa i usluga
Učiniti život na otocima još boljim i kvalitetnijim	Izoliranost
Otok učiniti privlačnijim za investitore	Visoka ovisnost o uskom rasponu gospodarskih aktivnosti
Aktivno uključivanje hrvatskih otoka u koncept pametnih otoka	Vrlo mala unutarnja tržišta
Korištenje sredstava iz fondova EU za financiranje otočnih razvojnih projekata	

Izvor: MRRFEU, 2018. (prilog dostavljen 27. ožujka 2018.).

Mogućnosti financiranja projekata na otocima nude se u svim operativnim programima⁴. Otočne projekte, primjerice iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., moguće je financirati ako su usmjereni na ostvarenje sljedećih ciljeva:

- Sc 2a1: Izgradnja mreža sljedeće generacije (NGN)/ pristupnih mreža sljedeće generacije (NGA) u NGA bijelim područjima
- Sc 6ii1: Unaprjeđenje javnog vodoopskrbnog sustava sa svrhom osiguranja kvalitete i sigurnosti usluga opskrbe pitkom vodom
- Sc 6ii2: Razvoj sustava prikupljanja i obrade otpadnih voda s ciljem doprinosa poboljšanju stanja voda
- Sc 7iii: Poboljšanje dostupnosti naseljenih otoka za njihove stanovnike
- Sc 9a1: Poboljšanje prijevoza i njege u hitnim medicinskim slučajevima s otoka uspostavom hitne pomorske medicinske službe.

Osim Operativnih programa, otočne je projekte moguće financirati i putem sljedećih programa Europske teritorijalne suradnje:

- Program prekogranične suradnje INTERREG V-A Italija - Hrvatska 2014.-2020.
- Program transnacionalne suradnje INTERREG V-B Mediteran 2014.-2020.
- INTERREG V-B Jadransko-jonski program transnacionalne suradnje 2014.-2020.

Pored navedenih, kao potencijalni izvor financiranja razvoja otoka, na raspolaganju su i fondovi zemalja Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške, za koje su trenutno u tijeku pregovori RH i donatora. Ujedno, stvoreni su i preduvjeti za programiranje nove financijske perspektive 2021.-2027. u kojoj otoci moraju dobiti značajnije mjesto.



*Na koji način ste pristupili izradi novog Zakona?
Tko je sve uključen u njegovu izradu?*

Novi Zakon o otocima koncepcijski je široko postavljen uz redefiniranje starih i kreiranje novih razvojnih mjera, prilagođenih današnjem vremenu i potrebama stanovništva na otocima, kao i nacionalnim i europskim politikama⁵ te zakonodavstvu na temu otokā.

Za izradu novog Zakona o otocima osnovana je Radna skupina sastavljena od brojnih multidisciplinarnih stručnjaka, predstavnika jedinica lokalne samouprave s otoka, predstavnika područne (regionalne) samouprave, predstavnika akademske zajednice, predstavnika tijela državne samouprave i javnopravnih tijela, predstavnika regionalnih razvojnih agencija i predstavnika civilnog društva. Svi oni jednakopravno sudjeluju u kreiranju odredbi novog Zakona o otocima doprinoseći znanjem i iskustvom, kako iz službe tako i iz života, kako bi novi Zakon stvorio temelj za učinkovitije upravljanje hrvatskim otocima. ■

⁴ Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.; Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.; Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020.; Program ruralnog razvoja 2014.-2020.

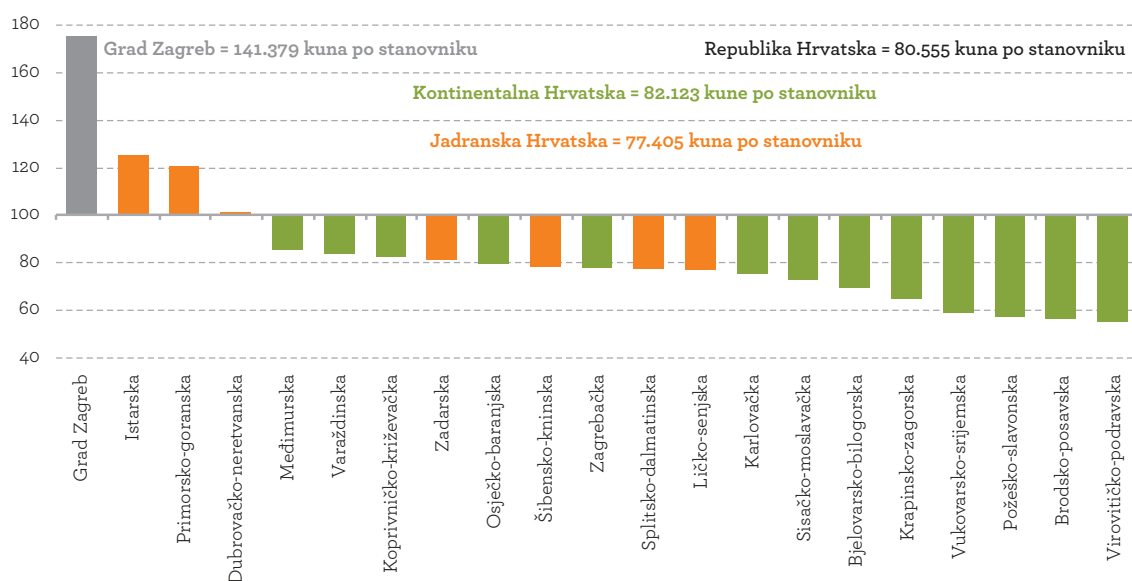
⁵ Rezolucija Europskog parlamenta o posebnoj situaciji otoka i Deklaracija o pametnim otocima.

Bruto domaći proizvod po stanovniku

Bruto domaći proizvod (BDP) po stanovniku Republike Hrvatske u 2015. godini iznosio je 80.555 kuna (10.586 eura). S obzirom na ostvareni BDP po stanovniku, NUTS2 regije ne odstupaju značajno od državnog prosjeka. Tako je BDP po stanovniku Kontinentalne Hrvatske u 2015. godini iznosio 82.123 kune (10.792 eura) i bio za 1,9 posto viši od državnog prosjeka, dok je Jadranska Hrvatska s BDP-om po stanovniku u visini od 77.405 kuna (10.172 eura) bila na razini 96,1 posto državnog prosjeka. Najveći dio BDP-a Republike Hrvatske u 2015. godini ostvaruje se u Kontinentalnoj Hrvatskoj (68,1 posto), pri čemu se čak 33,4 posto nacionalnog BDP-a proizvodi u Gradu Zagrebu. S druge strane, struktura BDP-a Jadranske Hrvatske po županijama pokazuje kako je najveći dio BDP-a te NUTS2 regije (71,6 posto) ostvaren u tri županije: Primorsko-goranskoj (26,2 posto), Splitsko-dalmatinskoj (26,1 posto) i Istarskoj (19,3 posto). Za razliku od NUTS2 regija, među županijama su prisutne značajnije

razlike u vrijednosti BDP-a po stanovniku. Ispodprosječni BDP po stanovniku ostvaruje čak sedamnaest županija. Županije s najnižim BDP-om po stanovniku 2015. godine bile su Virovitičko-podravska s 55,3 posto, Brodsko-posavska s 56,3 posto i Požeško-slavonska županija s 57,3 posto nacionalnog prosjeka. Osim Grada Zagreba, koji je sa 141.379 kuna (18.579 eura) BDP-a po stanovniku bio za 75,5 posto iznad nacionalnog prosjeka, iznadprosječni BDP po stanovniku ostvarile su Istarska (24,9 posto iznad nacionalnog prosjeka), Primorsko-goranska (20,6 posto iznad nacionalnog prosjeka) i Dubrovačko-neretvanska županija (1,2 posto iznad nacionalnog prosjeka). Na značajne regionalne razlike u razvijenosti ukazuje i omjer najveće i najmanje vrijednosti županijskog BDP-a po stanovniku. Grad Zagreb je 2015. godine bio 3,2 puta razvijeniji od najmanje razvijene Virovitičko-podravske županije. ■

Slika 1. BDP po stanovniku za hrvatske NUTS2 regije i županije, 2015., RH = 100



Izvor: Državni zavod za statistiku, 2018.

Kako pratiti otočni razvoj

Otočnu razvojnu politiku možemo odrediti kao i onu kopnenu utoliko što se u oba slučaja radi o skupu mjera kojima se društveno-ekonomski razvoj usmjerava k održivosti. Razlike međutim postoje i značajne su jer je otočna politika redovno složenija, a njene mjere moraju uvažavati insularnost i otočnost. Nositelj otočne razvojne politike svakom otoku pristupa kao posebnoj razvojnoj cjelini koju treba vrednovati ne jednim, nego nizom razvojnih pokazatelja. U tu svrhu poslužit će standardizirani podaci i omjeri i/ili razlike između pojedinih podataka izabrani tako da pokazuju jedan od mnogih vidova razvijenosti otoka. Skupom takvih pokazatelja vrednovat će se ukupna razvijenost otoka. Kako je riječ o upravljanju održivim razvojem, potrebna su barem tri podskupa pokazatelja jer na promatranom otoku treba usporedno pratiti ekonomsku, okolišnu i društvenu razvojnu održivost. Pri tom ne treba zaboraviti da mjerenje razvijenosti podrazumijeva i planiranje. Ako postoje otočni razvojni planovi koji uz ostalo projiciraju i buduću razvijenost otoka, nositelj razvojne politike imat će uporište i za izračun pokazatelja ciljeva. Na osnovi izmjenjenog postojećeg stanja i stanja projiciranog planom mogu se izvesti pokazatelji koji će pokazati koliko je otok daleko od svog razvojnog cilja i kojim tempom mu se približava.

Otočni razvojni pokazatelji primjereni hrvatskim otocima mogu se, dakle, odrediti kao skup geografskih, demografskih, gospodarskih, infrastrukturnih, suprastrukturnih i okolišnih pokazatelja kojima se prati i vrednuje ukupna razvijenost pojedinih otoka, skupina otoka i otočnih

općina i gradova i tako oblikuje osnova za vođenje otočne razvojne politike. Za razliku od postupka izračuna službenog indeksa razvijenosti, svaki otok se vrednuje ne jednim kompozitnim pokazateljem već skupom različitih pokazatelja koje ne treba sažimati u jedan kompozitni. Tako vrednovani otoci ne mogu se poredati na jednoj ljestvici razvijenosti (trebalo bi onoliko ljestvica koliko ima pokazatelja).

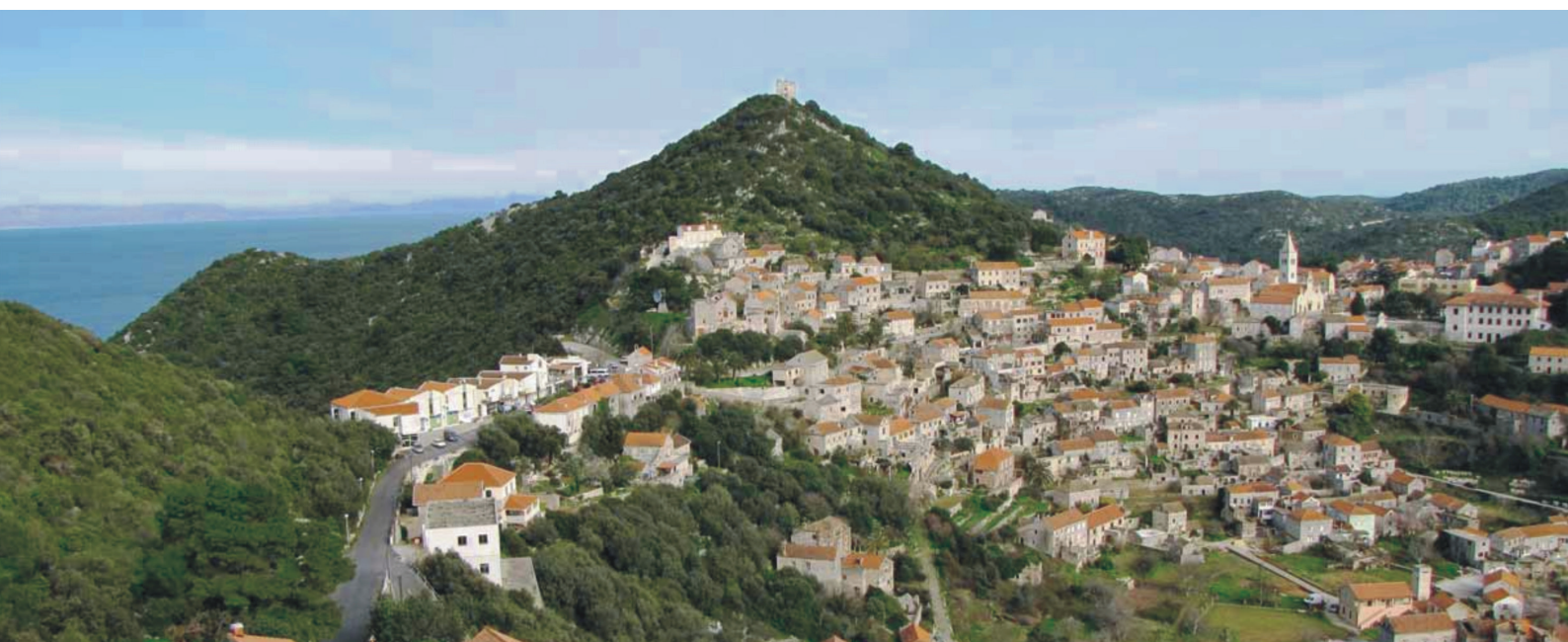


Sa stanovišta nositelja otočne politike to nije ni potrebno jer će jedan otok biti ekonomski razvijen, a ekološki ugrožen pa mu neće trebati ekonomski poticaji, ali će trebati mjere zaštite okoliša. Drugi će pak biti ekonomski nerazvijen i imati čist okoliš pa će mu itekako trebati ekonomski poticaji, ali ne i posebne mjere zaštite okoliša i tako dalje. Nositelj otočne politike tako zna što mu je na kojem otoku činiti. Otočni razvojni pokazatelji omogućuju podjelu na skupine manje ili više razvijenih otoka, ali unutar skupina ne treba određivati ljestvice. ■

Hrvatski otoci – predmet posebne razvojne politike

Na otocima je sve više uspješnih projekata u području obnovljivih izvora energije, održivog korištenja otočnih resursa, otoku prilagođenog turizma, povezivanja otoka s kopnom i međusobno i tako dalje. Neki se, kao piloti, odvijaju samo na jednom, izabranom otoku, a neki se tiču svih otoka i postižu rezultate primjenljive na svim, prije svega malim otocima. Među takvima se u posljednje vrijeme izdvojio *Water Saving Challenge (WaSaC)*, projekt koji se bavi izazovima štednje vode na otocima. Pokrenula ga je otočna mreža koja djeluje pod nazivom European Small Islands Federation (ESIN), a glavni je promotor projekta u Europskom parlamentu naš zastupnik Tonino Picula, potpredsjednik parlamentarne Međuskupine za mora, rijeke, otoke i obalna područja. Za razliku od većine projekata koji oskudne otočne vodne resurse nastoje dopuniti desalinizacijom ili dovođenjem vode s kopna, WaSaC se bavi novim tehnologijama i načinima štednje vode i promicanjem racionalnog

ponašanja otočana u potrošnji. Otoci su poslovično siromašni vodom, a otočani su stoljećima razvijali vještine pažljive potrošnje i naučili kako iskoristiti svaku kap. Te su vještine ustuknule pred suvremenim kopnenim vodnim standardima, a redovno i pred zahtjevima turista tako da se projekt usredotočio na njihovo obnavljanje uz korištenje novih tehnologija. Otoci su se pokazali izvrsnim laboratorijima u kojima se može učiti o racionalnoj potrošnji, a naučeno prenositi na kopno i primijeniti u većim gradovima i mjestima potrošnje. Kao piloti odabrani su francuski atlantski otoci Sein i Houat, grčki Tilos i Itaka, irski Cape Clear i Inis Oírr te hrvatski Vis i Lastovo. Jedan od najbolje promoviranih rezultata projekta je priručnik „Izazov: uštedi vodu – vodič za pametno upravljanje vodom“ koji opisuje što sve treba učiniti kako bi se racionalizirala potrošnja vode na otocima. Početkom ožujka priručnik je promoviran i u Zagrebu. ■



Otočni pojmovnik

• Insularizacija; Insulariziranost

Insularizacija („pootočenje“, od latinskog *insula* = otok) je proces slabljenja veza dijela prostora (na pr. mikroregije) s njegovim širim prostorno-gospodarskim okruženjem (regijom, makroregijom). U suvremenom dinamičnom društveno-ekonomskom prostoru premreženom prometnom infrastrukturom, mikroregije, nerijetko i cijele regije, dobivaju i gube svoje komparativne i kompetitivne prednosti i time povećavaju ili smanjuju stupanj umreženosti. Počne li se stupanj umreženosti smanjivati, mikroregiji će zaprijetiti insularizacija, a u konačnici i kritično slabljenje veza s okruženjem što će postati prepreka daljnjem razvoju. Insularizacija po definiciji opterećuje otoke zbog otežanih veza s kopnom, ali može zaprijetiti i bilo gdje na kopnu, pa i u visokorazvijenim i infrastrukturno dobro opremljenim područjima. Razlozi početka insularizacije neke dobro umrežene mikroregije mogu biti nagli gubitak komparativnih prednosti, gospodarska kriza i ubrzano iseljavanje ili pak promjena državnih granica, ratna razaranja itd. U takvim uvjetima otoci mogu, barem neko vrijeme, biti manje insularizirani od određenih kopnenih mikroregija.

• Otočnost

Skup ekoloških, društvenih, gospodarskih i povijesnih posebnosti proizašlih iz potpune okruženosti morem. Ovim, još ne posve uobičajenim pojmom, opisuje se ukupna otočna egzistencija i prevladava stav prema kojem su otoci puki produžeci kopna na kojima vladaju isti uvjeti kao i na obali. Pozivanjem na otočnost mogu se odrediti i opravdati mjere otočne razvojne politike, ali i mjere razvojnih politika koje se odnose na obalno-otočna područja, pa i na nacionalni teritorij. Otočnost treba razlikovati

od insularnosti. Zamislimo li novonaseljeni otok lako ćemo uvidjeti da će otočna zajednica i gospodarstvo otpočetak biti insularizirani. Skup posebnosti koje proizlaze iz potpune okruženosti morem razvijat će se puno sporije. Potrebna su stoljeća insularnosti da bi se razvila otočnost.

• Nisologija

Nisologija je mlada znanstvena disciplina („otokoznanstvo“, od grčkog *nissi* = otok) koja se bavi fenomenom otoka i otočnosti. Nadilazeći stav da su otoci tek produžeci kopna, nisolozi se bave otocima kao takvima i interdisciplinarno, a sve češće i transdisciplinarno analiziraju otočne posebnosti. Otcima se već odavna bave geografi, biolozi, klimatolozi, posebno i antropolozi, tako da nisolozi nisu uočili poseban predmet istraživanja, već su poznatom predmetu pristupili na drugačiji, primjereniji način. Od sredine 1990-ih godina pa nadalje, kad je nisologija prvi put predložena i brzo prihvaćena kao nova disciplina, otoci više nisu bili samo lokus već i fokus znanstvenih istraživanja.

Proučavanjem fenomena otoka i otočnosti bavi se nezavisna neprofitna organizacija ISISA – International Small Islands Studies Association. Prvenstveno se bavi malim otocima i potiče i održava akademsku raspravu o insularnosti, otočnosti, ovisnosti, upravljanju resursima i općenito prirodni otočnog života. ISISA potiče umrežavanje malih otočnih zajednica korištenjem međunarodnih komunikacijskih sustava i održavanjem multidisciplinarnih međunarodnih skupova koji su redovno i međuotočni. Osnovana je 1992. u Nassau na Bahamima. Prvo službeno zasjedanje i konferencija održani su na japanskom otoku Okinawi u lipnju 1994. godine. Više o udruzi možete pronaći na mrežnoj stranici: <http://www.isisa.org/>. ■

Događanja

- **AESOP – Association of European Schools of Planning**, [http://www.aesop-planning.eu/AESOP Annual Congress 2018](http://www.aesop-planning.eu/AESOP%20Annual%20Congress%202018), “Making Space for Hope”, 12.-14. srpnja 2018., Göteborg, Švedska, najava organizatora – Sveučilište u Göteborgu: http://www.aesop-planning.eu/news/en_GB/2017/12/22/readabout/2018-aesop-congress-in-göteborg-sweden; <http://www.chalmers.se/sv/institutioner/ace/kalendarium/Sidor/Making-space-for-hope.aspx>
- **ERSA – European Regional Science Association**, <http://www.ersa.org>
ERSA – Hrvatska sekcija
 kontakt za Hrvatsku sekciju: dr. sc. Irena Đokić, idoikic@eizg.hr
58th ERSA Congress, “Places for People: Innovative, Inclusive and Liveable Regions”, 28.-31. kolovoza 2018., Cork, Irska, najava: <http://ersa.org/events/58th-ersa-congress/>
 Događanja (godišnje konferencije, ljetne/zimske škole, radionice) ostalih ERSA sekcija tijekom 2018. godine možete provjeriti na: <http://ersa.org/upcoming-events/>
- **EURA – European Urban Research Association**, <http://www.eura.org>
 kontakt za Hrvatsku: dr. sc. Dubravka Jurlina Alibegović, djurlina@eizg.hr
EURA 2018 Conference “Reconciling Urban and Regional Strengths of the Past with Developments in the Future”, 21.-23. lipnja 2018., Sveučilište u Tilburgu, Nizozemska, najava: <http://eira.org/conference-2018-tilburg/#sthash.hUZ8WwXh.dpbs>
- **RSA – Regional Studies Association**, <http://www.regionalstudies.org/>
 predstavica za Hrvatsku: dr. sc. Marijana Sumpor, msumpor@eizg.hr
RSA Annual Conference 2018, “A World of Flows: Labour Mobility, Capital & Knowledge in an Age of Global Reversal & Regional Revival”, 3.-6. lipnja 2018., Università della Svizzera Italiana, Lugano, Švicarska, najava: <http://www.regionalstudies.org/conferences/conference/rsa-lugano-2018>
 Događanja (godišnje konferencije, ljetne/zimske škole, radionice) nacionalnih i regionalnih RSA udruženja tijekom 2018. godine možete provjeriti na: <http://www.regionalstudies.org/conferences> i istraživačke potpore: <http://www.regionalstudies.org/funding>
- **RSAI – Regional Science Association International**, <http://www.regionalscience.org/>
12th RSAI World Congress 2018, “Spatial Systems: Social Integration, Regional Development and Sustainability”, 29. svibnja – 1. lipnja 2018., Goa, Indija, najava: <http://regionalscience.org/2018worldcongress/>
 Događanja (godišnje konferencije, ljetne/zimske škole, radionice za doktorande itd.) nacionalnih i regionalnih RSAI udruženja tijekom 2018. godine možete provjeriti na: <http://www.regionalscience.org/~region2da0alh/>
- **EES – European Evaluation Society**, <https://www.europeanevaluation.org/>
13th European Evaluation Society Biennial Conference “Evaluation for More Resilient Societies”, 1.-5. listopada 2018., Solun, Grčka, najava: <http://www.ees2018.eu/>
- **ISISA – International Small Islands Studies Association**, <http://www.isisa.org/>
16. Svjetska otočna konferencija “The Changing Future of Islands” (okuplja nisologe iz cijelog svijeta), 10.-14. lipnja 2018., otok Terschelling, Nizozemska, najava: <http://www.kitlv.nl/event/call-abstracts-16th-islands-world-conference-changing-future-islands/>
 Prijašnja i buduća događanja u organizaciji ISISA-e možete provjeriti na: <http://www.isisa.org/index.php?c=ISISA-conferences>.
- **Anatomija otoka**, <http://www.anatomija-otoka.com/>
7. Simpozij “Otočne migracije”, 16.-18. rujna 2018., Lastovo. Nakon pet godina djelovanja na Visu, udruga je preselila na naš najudaljeniji otok, Lastovo. Okuplja otočne znanstvenike i stručnjake te studente arhitekture iz Japana, Francuske, Italije Slovenije i Hrvatske. Po završetku simpozija održat će se sedmodnevna radionica u kojoj će studenti i njihovi profesori na osnovi rezultata simpozija izraditi niz arhitektonskih projekata i ostaviti ih Lastovcima kao svoj prilog razvoju otoka.

- **2. Sredozemna otočna konferencija (“Mediterranean Island Conference” – MIC), <http://www.mic-vis.eu/Conference>**
19.-22.rujna 2018., okuplja znanstvenike koji se bave otocima. Cilj konferencije je potaknuti nove pristupe izazovima s kojima se suočavaju sredozemni otoci i predložiti nova rješenja. Predložen je niz tema, od poljoprivrede i ribarstva preko arhitekture, demografije, povijesti i obrazovanja do obnovljivih izvora energije i sporta.

Obrazovanje

- **Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Odjel za ekonomiju i turizam “Dr. Mijo Mirković”**
Specijalistički poslijediplomski studij “Europske integracije, regionalni i lokalni razvoj”, informacije na e-mail: sagaber@unipu.hr ili ikersan@unipu.hr
- **Sveučilište u Osijeku, Poljoprivredni fakultet**
Studij agroekonomika, predmet Regionalni i ruralni razvoj, <http://www.pfos.unios.hr/hr/nastava/studiji-nastava/preddiplomski-sveucilisni-studij/agroekonomika-preddiplomski/2-godina/regionalni-i-ruralni-razvoj/>
- **Sveučilište u Zadru i Sveučilište u Teramu (Italija)**
Združeni poslijediplomski sveučilišni studij “Sociologija regionalnog i lokalnog razvoja”, <http://www.unizd.hr/sociologija/Me%C4%91unarodnidoktorskiStudijSocReg/tabid/4950/Default.aspx>

• Sveučilište u Zagrebu

Centar za poslijediplomske studije, sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski specijalistički studij “Upravljanje gradom”, <http://www.unizg.hr/istrazivanje/specijalisticki-studiji/sveucilisni-interdisciplinarni-specijalisticki-studiji/upravljanje-gradom/>

Centar za poslijediplomske studije, sveučilišni interdisciplinarni poslijediplomski specijalistički studij “Priprema i provedba EU projekata”, <http://www.unizg.hr/istrazivanje/specijalisticki-studiji/sveucilisni-interdisciplinarni-specijalisticki-studiji/eu-projekti/>

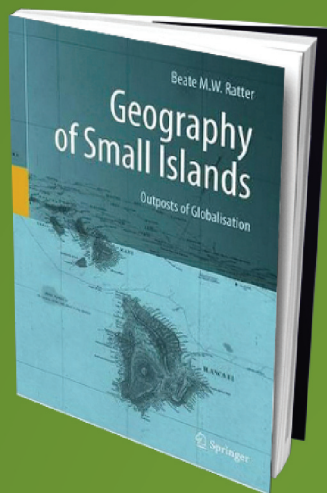
Ekonomski fakultet, poslijediplomski specijalistički studij “Lokalni ekonomski razvoj”, <http://www.efzg.unizg.hr/default.aspx?id=7460>

Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, poslijediplomski doktorski studij geografije, http://www.pmf.unizg.hr/geog/doktorski_studij/program_i_struktura_studija i diplomski sveučilišni studij geografije, smjer Prostorno planiranje i regionalni razvoj: http://www.pmf.unizg.hr/geog/doktorski_studij/program_i_struktura_studija

Fakultet političkih znanosti, poslijediplomski specijalistički studiji “Lokalna demokracija i razvoj”, http://www.fpzg.unizg.hr/studiji/poslijediplomski/specijalisticki_studiji/lokalna_demokracija_i_razvoj i “Prilagodba Europskoj uniji: Upravljanje projektima i korištenje fondova i programa EU”, http://www.fpzg.unizg.hr/studiji/poslijediplomski/specijalisticki_studiji/pEU

Edukativne aktivnosti drugih institucija

- **Državna škola za javnu upravu (DŠJU),** edukacijski program, <https://www.dsju.hr/dsju/program/workshop/list>



Geography of small islands: Outposts of globalisation

Ratter, M. W., B. (2018). *Geography of small islands: Outposts of globalisation*. 1st ed. Cham: Springer International Publishing.

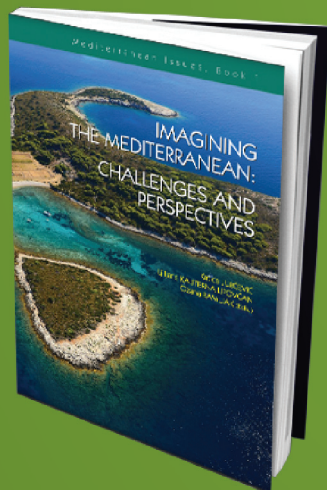
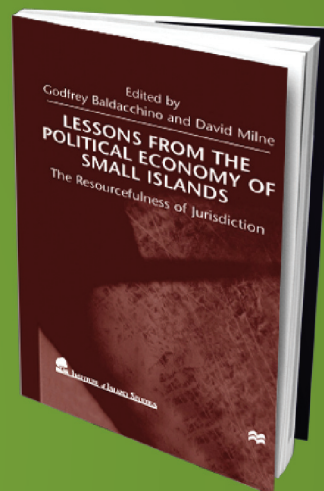
Ova je knjiga posvećena istraživanju otokā i njihove uloge u globaliziranom svijetu. Svezak nastoji povezati prirodne, društvene i kulturne perspektive. Čitatelj će saznati više o prostornom razvoju otokā, njihovoj kulturnoj i političkoj važnosti, a također i ekonomskim specifičnostima. Knjiga je korisna istraživačima, studentima i učenicima sa zanimanjem o posebnim obilježjima prostornosti otoka.

Lessons from the political economy of small islands: The resourcefulness of jurisdiction

Baldacchino, G., i Milne, D. (2000). *Lessons from the political economy of small islands: The resourcefulness of jurisdiction*. London i New York: Macmillan Press i St. Martin's Press, INC.

Mali otoci obično uživaju posebnu pravnu osobnost. Mnogi, bilo da su u potpunosti ili djelomično nezavisni, uspješno koriste ovaj "poklon jurisdikcije" radi ekonomskih prednosti, kompenzirajući potencijalno nepovoljne učinke male veličine, izolacije i periferanosti. Pravne moći koje se odražavaju u podržavajućoj politici i kulturi, same po sebi ključni su gospodarski resursi u razvojnoj strategiji.

Globalizacija može biti iznimno asimetrična, nudeći lukrativne mogućnosti za diferencijaciju i lijepe strategije za jurisdikcije malih otoka.



Book of papers from the Mediterranean Island Conference – Imagining the Mediterranean: Challenges and perspectives

Jurčević, K., Kaliterna Lipovčan, Lj., Ramljak, O. (Ured.). (2016). *Book of papers from the Mediterranean Island Conference – Imagining the Mediterranean: Challenges and perspectives*. Zagreb i Rim: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Veleučilište VERN, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti (HAZU) i Euro Mediterranean Academic Network (EMAN). Preuzeto sa: <http://www.mic-vis.eu/Conference/BookOfPapers>.

Knjiga sadrži 37 odabranih radova i pokriva 12 područja – tradiciju, kulturu, umjetnost, održivi razvoj, turizam, gospodarstvo, komunikacije, tehnologiju, medije, psihologiju, demografiju i obrazovanje. Kroz radove se nastoji ponuditi specifična rješenja za izazove s kojima se suočavaju mediteranski otoci te postaviti pitanja o kojima se još uvijek ne raspravlja, a važna su za mediteranske otoke.

Poziv

Ako ste došli do zanimljivih znanstvenoistraživačkih spoznaja i rezultata, provodite uspješan razvojni projekt i želite podijeliti informacije o tome, ili pripremate događaj o kojem želite informirati kolegice i kolege, slobodno nam prosljedite informaciju koju ćemo rado uključiti u jedan od sljedećih brojeva **Regio-novosti**.